

Rozpowszechnianie wizerunku dzieci na www szkoły ma swoje granice

Grudzień 22, 2015

Wizerunek dzieci

Od jakiegoś czasu rodzice są zaniepokojeni, że bez ich zgody publikowane są na stronie szkoły zdjęcia klasowe uczniów wraz z podpisem z imienia i nazwiska, a dodatkowo na tej samej stronie szkoły z łatwością (bez logowania) można zobaczyć plan lekcji każdej klasy. Przyznam, że i dla mnie jest to dziwne by w szkołach podstawowych czy nawet w gimnazjum albo liceum była potrzeba na stronie www szkoły zamieszczania zdjęć klasowych i planów lekcji.

Pamiętajmy, że **wizerunek to także dana osobowa** podobnie jak imię i nazwisko i szkoła nie powinna umieszczać danych dzieci bez zgody rodziców. Szkoła może tworzyć takie spisy uczniów w określonych i prawnie dopuszczalnych przypadkach. Bez wątplenia dodawanie zdjęć klasowych na stronie www szkoły służy wyłącznie identyfikacji, że dany uczeń chodzi do danej klasy. Jednak identyfikacja ta nie powinna być dostępna dla każdego. Stąd w takim przypadku, dane osobowe te dostępne w Internecie powinny być wyłącznie za zgodą. To samo tyczy się połączenia tych danych z planami lekcji. Plany powinny być docelowo

dostępne po zalogowaniu dla uczniów, pracowników szkoły czy rodziców. Taka **inwigilacja do niczego dobrego nie prowadzi**. Bardzo się cieszę, że jest taka świadomość wśród rodziców i interesują się zagadnieniem ochrony danych osobowych swoich dzieci.

Tworzenie takiego publicznego rejestru przez szkołę nie jest uzasadnione żadnym przepisem prawa. Pozostaje zatem oparcie się na zgodzie rodziców. Jeśli rodzic nie wyraził zgody to zdjęcie dziecka nie powinno być publikowane oraz nie powinno znaleźć się w publicznie dostępnym spisie uczniów. Dodajmy, że brak takiej zgody w połączeniu z powszechnym dostępem do planu lekcji może zagrażać bezpieczeństwu dzieci. Warto nadmienić także, że starsze dzieci posiadają także konta w mediach społecznościowych i nie powinny być łatwo identyfikowalne w Internecie w innych miejscach jeśli sobie tego nie życzą i ich prawni opiekunowie nie wyrazili na to zgody. Zagadnienie to wiąże się zarówno z ochroną ich wizerunku jak i ochrony danych osobowych i prywatności.

Zdaniem GODO

Rzecznik prasowy Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych przekazał odpowiedź na pytanie co sądzi o praktykach umieszczania takich informacji o dzieciach jak wyżej bez zgody rodziców.

„W odpowiedzi na Pani e-mail uprzejmie informuję, że publikowanie zdjęć uczniów na stronie internetowej szkoły bez zgody rodziców łamie przepisy prawa dotyczące ochrony wizerunku.

Każdy administrator danych powinien wskazać, na jakiej podstawie informacje o osobach, w tym ich wizerunek, podaje do publicznej wiadomości.

Jeśli chodzi o publikację wizerunku osób, to pod uwagę należy wziąć przepisy ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, odnoszące się do ochrony wizerunku (art. 81). Stanowią one, że co do zasady rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej. W przypadku braku wyraźnego zastrzeżenia, zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli osoba ta otrzymała umówioną zapłatę za pozowanie. Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonany w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych, oraz osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza.

W orzecznictwie przyjmuje się, że dla oceny, czy osoba, której wizerunek jest uwidoczniony, stanowi jedynie fragment większej całości, rozstrzygające znaczenie ma ustalenie relacji między wizerunkiem osoby (lub osób), a pozostałymi elementami zdjęcia. Jak wskazano w wyroku SA w Krakowie z 19 grudnia 2001 r., sygn. akt. I ACa 957/01: *„Dla zastosowania art. 81 ust. 2 pkt 2 prawa autorskiego rozstrzygające znaczenie ma ustalenie w strukturze przedstawienia relacji między wizerunkiem osoby (lub osób) a pozostałymi elementami jego treści; rozpowszechnianie wizerunku nie wymaga zezwolenia, jeśli stanowi on jedynie element akcydentalny lub akcesoryjny przedstawionej całości, tzn. w razie usunięcia wizerunku nie zmieniłby się przedmiot i charakter przedstawienia”*.

Kwestię dochodzenia roszczeń dotyczących niezgodnego z prawem rozpowszechniania wizerunku regulują przepisy art. 83 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zw. z jej art. 78 ust. 1.

Ponieważ dzieci nie mają zdolności do czynności prawnych, zgodę na wykorzystanie ich zdjęć mogą wyrazić jedynie osoby dorosłe, pod opieką których pozostają.

Zatem, zadaniem dyrekcji lub nauczycieli jest uzyskanie zgody rodziców lub opiekunów prawnych dziecka na wykorzystanie jego wizerunku w zaplanowany sposób, w tym np. w Internecie. W przypadku braku takiej zgody upublicznienie zdjęcia dziecka nie jest dozwolone, z zastrzeżeniem sytuacji wymienionych w ww. ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnym,

Co zaś się tyczy powszechnego dostępu do planów lekcji w połączeniu z danymi osobowymi uczniów dostępnymi na stronie internetowej szkoły, należy stwierdzić, że w każdym przypadku to do administratora danych osobowych – w tym wypadku do szkoły – należeć będzie ocena, czy może to prowadzić do identyfikacji uczniów, a w związku z tym, czy nie będzie to stanowić zagrożenia dla ich bezpieczeństwa. Zgodnie bowiem z art. 26 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, administrator danych powinien dolożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą. Jak natomiast stanowi art. 6 powołanej ustawy, za dane osobowe uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej. Osobą możliwą do zidentyfikowania jest osoba, której tożsamość można określić bezpośrednio lub pośrednio, o ile nie wymagałoby to nadmiernych kosztów, czasu lub działań.

Dodatkowo informuję, że niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach, wizerunek pozostaje pod ochroną prawa cywilnego. Zgodnie bowiem z art. 23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny należy on do kategorii dóbr osobistych i osobie, której wizerunek bezprawnie rozpowszechniono, przysługują roszczenia, o których mowa w art. 24 Kodeksu cywilnego. W przypadku, gdy publikacja nastąpiła bez zgody rodziców lub opiekunów prawnych, wówczas można zażądać zaniechania dalszego rozpowszechniania wizerunku dziecka, usunięcia zdjęć ze strony internetowej lub złożenia przez szkołę oświadczenia o odpowiedniej treści i formie (przeprosin). Ponadto, jeśli naruszenie prawa do wizerunku było zawinione, sąd może przyznać odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub – na wyraźny nasz wniosek – zobowiązać sprawcę, aby uiścił odpowiednią sumę pieniężną na wskazany cel społeczny. Ewentualnych roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych można dochodzić na drodze sądowej. O tym bowiem, czy w określonym przypadku nastąpiło naruszenie dóbr osobistych orzekają sądy powszechne w trybie przewidzianym przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego.

Niezależnie od wskazanych wyżej możliwości, osoby, które uważają, że poprzez publikację ich zdjęcia w Internecie naruszone zostało ich prawo do ochrony danych osobowych, mogą jednocześnie korzystać z uprawnień wynikających z przepisów ustawy o ochronie danych osobowych i wnieść skargę do GODO z tytułu bezprawnego przetwarzania ich danych osobowych.”

Autor grafiki promującej wpis: [Fede Cook](#)